

ЭКОНОМИКТИГ БИЛИГЛЕР ДЭЭШ

СЭКП ТК-ның «Ажылчы чондары» экономиктиг өөрдөгөн экилер дугайында докладта мичлар айтып: «Экономиктиг белетке дөргө, ажал-агыны чордунуң дендеди бедилерини, бугурагы эргези башкарына. СЭКП-ниң ХХIV съездинин уус ажыл-агыйын хөгжүдериң талаа-биле айткан программами боттадыр чордунуң ажал-агыны чондарының инициативасы бедилериниң чугула чүдү боо турар».

Бо доктаалды күөсөдүр талаа-биле районда чамдык ажылдар кылдынтан. Илаңгыраа, комсомолдуң активисттер өөрдөгөндө экономиктиг билгилериниң инициативасы алдыр талаа-биле чондун чамдык кезин хара туртуган. Чугае партия өөрдөгөндө системалык 600 ажыг дымчакчы экономиктиг билгилериниң инициативасын аң турар.

Партия, комсомол өөрдөгөндө башка өөрдөгөн инициативасын «Большинство», «Чыраа-Бажы» өөрдөгөндө партия организацилары (парток секретарлары эштер Д. Херек, Г. Канчымар-

оо) бидилин-биле удуртуп турарлар. Биде өөрдөгөндө багыт эвес чоруп турар, кичээл утуп турар ийи-чидык дымчакчылар-биле ажылды эки-жидиң, пропаганда-биле биде бичик холбайлы ажылдап, өөрдөгөндө мааарыкча айттырганы партия болгаш комсомол хурдаларыга уладары чугалагы турар.

«Сут-Хөл» совхозтуң Сут-Аксес суурунда экономиктиг билгилериниң үнденинери совхозтуң экономиктиг комсомолчу эш М. Барымма ийи чыл башкылап турар. Ол шкөөн дымчакчылар партия өөрдөгөндө эге апазоон бо өөрдөгө чамдык доозарлар. Пропаганда М. Барымма теориятыг айттырганы практика-биле холбайлы турар.

Ол ишкис «Тына» совхозтуң Тесе-Хал суурунда экономиктиг билгилериниң үнденинери өөренер шкөөн чамдык чыны коммунист эш О. Чап-оол башкылап, кичээлдерин солун кылдыр эрттирип турар. Эш О. Чап-оол-да даалгач хой-да болза, пропаганда хулаагы эки хулаагы турар.

Устүдө айттынган шкөө-

ларда семинар кичээлдерин үс-шаады эрттирип, зачеттары темалар айы-биле хулаагы турарында дымчакчылар-ның согурагы уугу, кичээлдерге киржэлген иденкел-лик.

Экономиктиг өөрдөгөндө кылдынтан ажылдар-биле чергеленер районда ам-даа чедир кылдымай турар чүдүлөр бар. Партия, комсомол өөрдөгөндө аңгыда чонду массалык-биле экономиктиг билгилерге өөрдүр ажыг аракта четпес чоруттунуп турар. Экономиктиг темаларыга лекциялар номчулган чоруп турар-да, ол сан талаа-биле эвези, шынары куду.

Партия болгаш профсоюз организацилары коммунист күш-ажылдык шкөөлдер чогур денделиктер чедир организацилар тургусуна, чамдык черлерде, мичкың, «Тына», СЭКП-ниң ХХIV съездинин аттыг совхозтарда (парток секретарлары эштер Б. Монгуш, А. Ондар) коммунист күш-ажылдык шкөөлдериниң шугу организацилаан. Партия, комсомол өөрдөгөндө СЭКП-ниң ХХIV съездинин аттыг совхозта багыт чоруп ту-

рар. Бо совхозтуң Хондерей салбырында экономиктиг билгилериниң үнденинери өөренер шкөө озадып эгелен кичээлдер ам-даа кичээлдер үстүп турар. Бо талаа-биле совхозта парток секретары эш Ондары СЭКП райкомунуң бюроруна январь айда дымчакчы. Оң соолдуң байдал түр үдө экижон. Соолу үдө кичээлдер база катан үстүп турары барымдалаан, өөрдөгөндө дугайында айттырганы бугу коммунисттерни хурамына чугалажыры-биле тургузуп турар.

Полиграфыдыкшыкын өөрдөгөндө чыны удавас доостур. Инициатива чер-чере партия организацилары өөрдөгөндө чыны организацилар төвүдү, келер өөрдөгөндө чыны бичик комплексованын кылдыры, чонду экономиктиг билгилер-биле чергеленерге өөрдөгөндө массалык хевирлерин ажылдарын сүмелет, тайлыбыр ажылдар чорудуп эгелен бис. Чоокта чаа СЭКП райкомунуң бюроруна «Ажылчы чондары» экономиктиг өөрдөгөндө СЭКП ТК-ның доктаалы «Сут-Хөл» совхозтуң партия организацилары канчаар күөсөдүр турарында дугайында парток секретары эш В. Саттык плетелки дымчакчы.

Б. КАРАСАЛ,
СЭКП Чоюн-Хемчик райкомунуң пропаганда болгаш агитаци киданинч эргелекчи-иниң оралакчы.

ХОЙЖУ

Серген-оол Монгуштан хой-жой хойжу «Сут-Хөл» совхозта барык чок. Өнүк хөраажен ээси Доос Кастыковна-биле кады олар 1955 чылдан бөр хой малдан келеш, 60 чылдарың дургузунда чамдык-даа катан багыт ажылдап деп, чемедеп көрбөз. Харын-даа хой удаа мурнакчыларын одурунга санадып келеш. Эрткен сески беш чылды түндүктерин мааа баштай чиккеге ап болур. 300 баштан кудулаас төрүр хой-чыл бүрдө кадарып келеш чылды-на төрүр чус хойга онааштыр 95-тен 100 ажыг хураганы камгалап, бир хойдан-на 2 килограмм эвез эвес дүктү кыргып ап келеш. Беш чыл дургузунда оон илмдиг аялы-бүрү очма-менди доруктурган хураганы 1500 баш четкен, кырганы дүгү 3 тонна ашкан.

Тоску беш чылды баштайгы чамдында Серген-оол Делгер-оолович база-ла өөрүчүгү көргүзүлгөндө чедип алган: төрүр 100 хондан 103 хураганы менди өстүрүп, бир баш хойдан-на 2 килограмм ажыг дүктү кырганы.

Бо кызыл хойжу Кызыл-Тайганын Кок-Чарык-Аксес деп черде кыштаан. Ам оон колданында төрүр 294 хойнуң 285-жи оолдаан. Оларнын 288 хураганы хур чаагай доругуп турар.

Бо үр үенч иштике чедилкиниг ажылдап турарың аргамы чүдөл дөрүн оон айтырарга, малчын кыска харылаар:

— Малды эки ажаап, ону камгалап караат чоругурдан хамааржыр чүе бо.

Шынап-ла Серген-оол Монгуш нитиниң малын хой про-

дуктудуг болуп, очма-менди турары дөш могаар-шылаарын билбес, кызымаккай кичи. Чамын кадарган хон кыргыдып, чугадурган доразан Сут-Хөлдүн көктүг-шыктыг тайгаларыңе чайлагдалып үндүргөш, орта бүдүн чай дургузунда семиртип алыры чанчыл болган. Кышка удур өдөк-кыштан белектерде өске күш манавас, бодурун күжү-биле кылдыр. Хойга болган хураганга бөр өргөни оң чылды-на 10—15 тоннаны боду белектер, куурун ызып-ла кыштаанга өөртүп чедирер алыр. Малчынның кызымаккай чүткүлдүндө оон кадарган хондан хорамчага бөзүн таваржыр мал турбас. Бо кызыл база-ла оон хойлары семс-шырак кыштаан.

Серген-оол биле Доос Монгуштар чугае мурнакчы хойжулар болуп турар эвес, харын-даа беш үрүтүң үлөгөргөш ала-нези. Олар белектер шкөөлдө эки өөренер турар. Ажыл-ижинге, амдырал-чурталганына оларнын мындыг чүткүлдүг чоругун үнелен көргөш, чуртташтары Доос Кастыковна Монгушту Тыва АССР-иниң Дөди Советиниң депутатына сонгуп алганнар. Ол уугу идегелди Доос Монгуш ак сеткилдиг күөсөдүр, сонгучуларынын мурнуңа өчүдүн берип турар.

Серген-оол Монгуштун амдыралында бо чылды база бир үтүндүрбас болушкун — ону СЭКП-ниң келжигүөгө кандидат кылдыр хулаагы алганы болур. Коммунисттер — эш-өрүнүн аяа көргүскен идегелди индүдүрүгү ажыл-хөраажы-биле бадгылаар дөш улам сорук кирген ажылдап турар.

Д. ОНДАР.



Кызыл хоорай Советиниң «Тере-Хөл» колхозунуң саанчы-сы Саяна Шимит ол ажылында ам оон чеди чыл болган. Колхоз баштаар чери болгаш партия организациязы ону хой удаа шаңгал мактап келген.

ЧУРУНТА: мурнакчы саанчы Саяна Шимит.

Н. БРЕДИХИНИҢ ФОТОЗУ.

ЭРЗИН. Райондуң малчындарында харысалгалыг үс-маал ооздаанын түдүктөн.

Чоокку хувиерге чедир беш 24 муң ажыг хураган, 230 хире бызаа менди алдыган. Илаңгыраа «Морен» колхозта Б. Самбыл, Ч. Чимит, М. Соян оларнын колданырында бо ажыл чедилкиниг чоруп турар болгаш төрүе чогур хойларының 90 хууру ооздалан. Кадары Б. Санааның колданында бызылган төрүр 73 иектең 16-ын очма менди бызаалаан. Оларнын улуг кезин апрель айда бызаалаар, малчын чаш бызааларын азырап, доруктурган кыскаларын иштин кургагап, арыг-салыг тургузуп турар.

Бо кыш эриччилерге улуг бергедешкинери таварыштырган, хар кызын чагган, мичаа-даа чаа туртугунен чаш маады менди доруктурган дөш райондуң удуртучулары болгаш тускай эргелекчилер бүтүлө бодулар хемчегелерин аң турар. Кошпестертиг, мичарадыг кемелде чевемери соортуп чедирип, бар мал ченин камналгаан ажылдарын организацилаан.

Районда мал ааргылары-биле, малдык баш сааның хөраар чоруп-биле демисеңди күштедирери чугула.

А. РАЗУМОВ.

Кыштаглардан медээлер

Ол-ла райондуң «Чаа орун» колхозунуң хойжу бригадаларында малдык чаш төдү меңди алдыр дөш зарын доштат чоруп келеш. Эш Хордуу Виккиге удурткаан № 3 хойжу бригада бо талаа-биле мурнап турар болгаш бо хувиерге чедир төрөн 2745 хойдан 2778 хураганы менди алган. Олар хорамча чок, эки доругуп турар. Эш Мысаалы Кыяга удурткаан № 2 хойжу бригадала 2388 хой оолдаан, оон 2368 хураган менди алдыган. Эш Соян Алдын-оолдуң удурткааны № 1 бригадала 2763 хойдан 2777 хураган очма менди доругуп турар. Мурнакчы хойжулар С. Бады, Х. Свентов, М. Чимит, Д. Эшп-оол, С. Седин, С. Биче, Д. Доржу, Д. Дамды-оол, Д. Долзат, Ш. Комбуй болгаш өскелер-да ам бөзүн төрүр чүе хойга онааштыр 100—103 чедир хураганы менди камгалап алганнар.

С. КОМБУ.

УДУТ-ХЕМ. «УТКА» 25 чылды совхозтуң мал кышталашкынында бар четпестерини чоокта чаа Тыва АССР-ниң

Министрлер Чөвүлелинч доктаалында айткан болгай. Ол доктаалды боттадыр дөш ажал-агында эвез хемчегелерин аң чоруткан.

Чижээ, Арыг-Узүү, Арыскав салбырларының артыкшыдыг мал ченин онаа бергедештирер Ак-Туруг салбырында чедирген. Таңды районда саваң пресстеп турар ажылчыларга пемей кичилерин, 3 прессти, 3 транпорту чоруткан. Пресс бурзун хуаде 6 тонна норманың орунуга 7.5—8 тонна чедирин турар апарган болгаш совхозтуң Ак-Туруг, Ишти-Хем, Арыскав салбырларында бо хувиерде 1400 тонна саваң чедирген.

Мал ченин фермаларда, колданылар район бугулар чарыгдал, камналгааны өлжөктөн, ол талаа-биле демисеңди уусучу контролдуң салбырлар, фермаларда бөзүжери күштедирген.

Т. ОЧУР-ООЛ.

ТОЖУ. Райондуң албан организацилары, бугураагы чевемери «Тоора-Хем» совхозтуң ажылчыларынга чамдык мал

чеминиң белеткелиге, кызыл-мал кыштагалашкынында уугу дузаны чедирип турар. Чижээ, эрткен күзүн хувиеруңуң шеф дузалашкынында аңгыда, 170 тонна ситенни халаска кезип, сарваатан хулаагы.

Амгы үдө малчын кодаварга, фермаларга дуза чедирипкини уламчылаашкан. Оон ийи-ле чиккеткен көргүзүп көрөй.

Райондуң чуртталга-коммунал ажыл-агы көвчөргө эвез ичкилиг организацилары. Олар совхозтуң Ээр-Хашта хойжу эш Лузуктуң кыштаан шефе алган. Чоокта чаа ол контораның бөзүк ажылдакчылары хойжуниң кызыл-мал ченин берген. Малчын орта уугу-биле өөрү четтиргени илгерейлеш.

Аас ортукам шкөөнүң башкылары, анычлыныры директор Татьяна Колдуң удуртулаа-биле Тармаалык деп черде хойжу С. Седин-оолдуң кыштаанга база-ла илмдиг шкөөнүң кызыл. Шкөө коллективин малчыга ол хуң уугу дузаны чедиргенер.

В. ТАМДЫН-ООЛ.

Туружувус чайгылыш чок

Бистиң партиямыстың болгаш чүрүвүстүн даштыкы политиктиг ажыл-чорудулаагыга бир чугула чери кыдат айттырып элестетер.

Маоучуларны даштыкы политиканын кол шугуму — Совет Эвилелинге уугу демисе, социалист калы ажылдакчылар чара кирери, национал-хосталгалыг шимчөөр кыштаары болуп келеш. Саттыкчы чорукту түндүккө империализмин агрессия күштери-биле сүзүө тургустушкан.

Кыдаттын КНО-ла төлөөкчилериниң туржуу делегейин хой чурттарынын килеништинин болдурун. Кыдат төлөөкчилер АКШ-тын делегация-биле эвилелешип алгаш, чегеленишкенин дүжүр талаа-биле Бүгү-делегей конференциянын чымылар дугайында ССР-ниң саналында удурланган. Чоокку Чоюн чүк талаа-биле азия-африка чурттарынын резолюцияны баддаларында АКШ-биле кады дазагадан. Индий-пакистан айттырып чугалажырынга АКШ-тын талаа-кызы болган.

Маоистер Пакистаннын реакционериниң, СЕАТО-нуң империалистиг блогунун киржикчи турунелерин талаа-кызы тургустушкан. Олар КНО-нун илдерин Бангладештин, Индиянын, Совет Эвилелинин политикамын уугу нүгүлдешкни кылдырып ажылдап турарлар.

Индий-пакистан чорудаларынын үендиге Кыдат пакистан самолёттары бодунуң денвискериң дамчытыр чөв чүкче эрттирип турган болгаш пакистаннын реаксылыг күштерин пудеметтар, автоматтар, танкылар, минометтар-биле хандырып турган. Казан дайын чорудулаагы түдүктө, америк шериг кораблары Индиянын мурну кызыгарларынга чоокшулап келеш КНР бодунуң шериглери Индияны сонгу талакы

кызыгарынга мөккөп, АКШ-биле күжүн катыштырган. Кыдат удуртучуларынын империализм-биле сүзүлөшкни турарынын тодаргай чижээ илмдиг.

Маоучу удуртучуларынын сөзү биле ажыл-хөраажы кабыл ир каржып турарып деп чевеми КНР-нун КНО-га киржилгеленип делегейиниң уугулары көрүп турар. «Пекинин даштыкы политикамы өске улустарны базымчаларыңе угулган болгаш хөгжүп турар күрүлдериниң өрге-ажыктарына чара чедирип турар деп чевеми кыдат төлөөкчилерин КНО-га чугааң анализтен көргөш, азия-африка чурттарынын төлөөкчилери илмдиг түндүккө кылган» деп Ливанның «Ашшаб» соауну бижээ.

Кыдат удуртулганын Индостан талаа-биле политикамы буурап дүшкенинин сонда, АКШ-тын президентинини Кыдатка чоранынын сонда Кыдатта антисовети кампания улам калбарган. «Кол дайын» деп санап турары ССР-ни атакалаары-биле «ийги черегини — дайын» АКШ-биле эвилелешип турар чорук делегей революциямын өрге-ажыктыга дүжүп турар деп хөвүлү чүчүрүшкүни чонга бөзүлгөрдүн кылат удуртучулар оралдап, чогум-на оон ужурунда Вашингтон-биле чоокшулашкан.

«Никсонун эвилен, чыныг хулаагы алганы дөргө, АКШ Пекининиң кол дайыны эвес апарганын херечелеп турар», деп «Нью-Йорк таймс» солун бижээ.

Никсон Чжоу Эн-лай-биле кады 40 шак чугаалашканын журналистер санаан. Чүгүн дугайында чугаалажыкчылар болганы кыма-даа билдирмес артка. Илчала-даа чамдык чүдүлдерин билдинип турарын аларга, кыдат тал АКШ-тын Вьетнамда агрессиямын бурду шаварын сүтүтүшкөн» болгаш багдалаш улус-

тун бот-башкарың эргезин хулаагы көрүдөн ойталаан болу турар.

Президент Никсон Пекинге чоранын «тайбын хөраажы бараан бодурун аян-чорук» кылдыр көргүзүп, илмдиг аянтисоветтиг улаанышкын чок болуп турарын көргүзүп оралдашкан. Илчала-даа бо баддалашкыга бугураң кичилер эвеш. Парижтин бир солуну мичлар бижээ: «Никсонун аян-чорудуң ийи байдал бисти дүжүрүп турар. Антисоветизмин уугу аймылында бар. Ричард Никсон — шагала-ла антикоммунист. Мао Москвага уугу кадыг дошун каманияны база-ла шада чорудуп турар. Бо ийи ажылдакчынын туржуу чамдык апарга багыт болуп ийи. Ол тайбынын хөраажы аймылды болур».

Бо саяндарышкынын үндени чок дөр болза частыры болур, чүгө дөргө, чугаа ам америк политикамын бодуна аймыл тургустуна бергенин дугайында болуп турар. Бо бүгү чүдүлдер совет-америк харылааларын чедип алдыган буржуаарлашкынарга шактыклар магат чок. Оон-биле кады бо чылдын май айда АКШ-тын президентинин болгаш совет удуртучуларынын Москвага болур ужуражышкыны совет-америк харылааларын чогумчуларына перспективаларын калбартып болур болгай.

Никсонун Кыдатка аян-чорун ноябрь айда АКШ-ка болуп президентиниң согулдузын белеткелиге база хамаарышкан деп чевеми утлаа чогур. Америк болгаш кыдат специалистер телевидени башкылар станицыны Кыдатка баш бурунгар эжелеш, эпит тургускан. Президентини чоругун дугайын ол станица Америкага дамчыдып турган. Кыдатка телевиденге бажынар хой эвес болганда Никсон дугайында дамчы-



«Найрал» совхозтуң Кызыл-Дагда малчын Уйнуң Дажының коданында төрөн 330 хойнуң 332 хураганы шупту менди. Анай Мөндеде сакман-шик хулаагында база ак сеткилдиг күөсөдүп, макталдыг ажылдап турар.

ЧУРУКТА: У. Дажы биле А. Мөндеде.

А. ПОНОМАРЕВТУҢ ФОТОЗУ.

Шынар болгаш камналга дугайын чугалажылы

Редакцияга илмдиг чага келеш.—Оон одуруглар бодур: «Бистиң ажал республикамыстың хонун бугурадырларын бирезен Кызылдын алгы заводунуң коллективни эй, кызгалта планнанын үрүктүг ажыр күөсөдүр турар өөрүчүдүр».

Илчала-даа бистиң Арыг-Узүүнүң мааганыннен салдып алган киде индиктерини шынары багай болганында оларнын удуртучулары ай-даа четпоздө халык тогу ишкис картамын, ойдуң кады. Оон сонда ишкис дым ишкис чинг киде уштуу калдыр. Катан удурар арга чаа чоң-тур.

Эрчим редакция, алгы заводунуң коллектив индиктерини шынары экижидер дөш канчаар ажылдап турарын хынал. (Бир өвөс мөчө таварышканы ишкис илмдиг индиктер бар болза) мөөн сонгар илмдиг чорукту бодурабын чедип амыры күзүр-дир мен.

Бижикчинин дилез бугураар Кызылдын алгы заводунга чөвө берген бис. Заводтуң чөвө индиктерин бистери индиктериниң колдонуучу-мистер Керим-оол Каадыр-оолович Ху-чунгө ужураштырып,

АЙ-ДАА ЧЕТВЕЙН БАРДЫ ИМН

заводуң индиктеринде «Тув. АССР. Кызылский шимокташый завод» деп өстөрүң эге үкүктөрү бижип аман ак бугу-дүктү марга бар болур чүдөдүр. А бижикчи Ховалыг Бичи-рей ол дугайын тодаралып айткыла болган. Республиканың хөраажычылар эвилелин салды баазаны дамчытыр өске заводтарын индиктер база көп турар болганда, ову малайлап тодаралып өргөн болза эки бөзүр ийиң.

Чө, харын бистаң бо заводтуң-даа болган димки. Мында байдал кандымын, көрөз. Чугаа продукциянын шынары индиктериниң дугайында болуп турарын барымдалаан, мистер эш Хүреклен мен эертеш,

цехтерге чоруту.

Дерилгелеринг ороз. Мааңа идиң кылдыр дүктү холуур. Аңа хойнуң, инектиң дүгү, эң-ве хөргө агары база ве-жээр. Оон аңгыда пост-тазы аймаанын болгаш киде индик артыкчылыг база холлаш холуп алдыр. Уугу-даа, бичи-даа хемчөөлү индиктерини кылырда ажылдаар дүк аңгы-анды хемчөөлү.

Идиң кылдыр дүктү дескелей салырың хол-биле кылдып турар. Хол-биле кылдыр индиктиң чамдык черлери өбүл-дөң апарга-даа, ол багыт кылдыр киде контролдерин дараалында цехче эрттирбей, катан эде кылырың эгидер. Чуга болган дөңк болган чөвөр, малаңгы идиң хевир-лиг бижикчи-каан кидисти ста-новка калдыр ойуп-турда илереп келер. Оон сонда ону хөвөр, кургалдыр, даштыкы талааны становка холголдур. Ууну одура көзөр. Белеттөөн продукция база катан контро-лөрүн хөвүнө кирер. Мааңа чамдык индиктерин удулау чуга, уну ойбак, кыскалай берте болур. Шаң илмдиг хевирлиг шынары багай болган продукцияны багай чөвөрүн чуга-биле демделгеш, катан эде кылырың эгидер.

Удузу чугалай берген индиктерин бир аңгы илгэй салган, удузунуң резина-биле хырбаал удуртуп, шынары-ның эки, багайын база ка-

тап малайлаан, сайгарыла-же үндүрер. Контролдер кичи удузунуң чугаан, азы кызы-нын тодаралып тускай херек-сөздүг. Күрүнө стандарттары-ның чаңгыс айы негедештиң бугура идиң бурзунуң хем-чөөлү хынаар тускай херек-сел база бар. Бажында, ийи-де ойбактың илмдиг эде кылы-ры-биле машинага дүк кылдыр дамчытар.

Шынары чамык продукцияны сайгарылаже калган-даа үндүрбөс дөш, үстүдө алаан операцияларын технологтуг илмдиг негедө-биле күөсөдүр бугурун кылдыр турарын мичлар мичдырдыр.

Оон түндүккө заводтуң коллектив багай кылган про-

дукцияны заводтан үндүрбөй келеш. Өске заводтарың бижидүргөн продукциямын азы шынарыг продукцияны кылыр бо завод чедип ап турары ажыл-хөраажы кырында, ажылдаа-да бадтыкта-тышкан.

Республиканың удуртучу организацын бо заводтуң кол-лективиниң бир дилэ бар. Оң дөргө, киде индик кылдыр азылгала бажының тулуң, азылгала кивир дугайын дөш. Дөшкө өрөлдөгөн цехтер чогудай хой ажылдар өм-дө механастаттынмаан, мында күш-ажылды бугура-чүгү чамыс. Илчала-даа олар херектиг материалдарын, малаңгы дүктү камналган илмдиг шынары кылдыр бугурун кылдыр оралды-жып турарлар.

Бо заводтун шимчыллары Санчай Сержи, Нина Иванова, эш Хүреклен олар идиң аймаан салды ап тура, кайы

заводтан үгүенни илередири-ниң чугуламын база катан айтты. Ол мурнакчылар шынары улам экижидер дуга-имында чугааны уламчыла-арын сүмелет, ол ишкис рес-публиканың үлетпур бугура-гелеринде чиг-өтти, материалдарын камнаарың талаа-биле чедилкинерин болгаш ову бодурабынч озуру айтты, бо чугула айттырларга бугурадыр ишчилер, инженер-техникти аныкдал-чылары болгаш удуртучулар арга-дуржулаан. «Шыны-дамчыштыр солдуру болза эки-дир деп күөлдө илереттилер. Шына-ла, шынар болгаш камналга дугайында чугаа кирең, чагалардан бижик-ни чугула. Күш-ажылды коммунист эзу-биле үнелен өө-рүнүң эки үлөгөр-ниң аңаа база тодараттырар ужураут.

О. ОХЕМЧИК,
«Шыны» тускай корп.

УЛАМ МАССАЛЫГ БОЛДУРАР

(Республиканың «Билиг» ниитилел организациясының X конференциясы)



Оюн Осурович Тумат
Өзүр районунун «Торгалыг»
совхозунун мурнакчы чыгы-
чысы. Эрткен чылын торур
100 беге ояшаттыр 95 куууну
меңди алган. Тоску беш жыл
ыңиң чыгында 100 баш
беге ояшаттыр 100 кууун аам-
рын, 15 тонна сипен белектээ-
рип хулаанган.

Анык кадрларын чыгы-
зы хурчатай чыл аякы тур-
ар. Тумат — совхозтун Кара-
Тал бригадасында комсомол
организациясынын секретары.
МУРУКТА: чыгычы Оюн-
оол ТУМАТ.
Д. ТАВГАР-ОЛДУН фото-
зу.

УДУРТУЛГАНЫҢ НОШКААНАН

«Большевик» колхоз мурну-
ку чылдарда Барыш-Хемчик
районун дээр ажил-агыйла-
рын бирээни, тууду-суур-
да чагайжыларын, мал
болгаш чер-ла ажалын тал-
лазы-биле көргүзгөндө багай
эвс болуп келген. Ам ол
ажыл-агыйла байдал канды-
гыл?

«Большевиктин» экономика-
зынын кол адыры мал ажалы
болуп турда, колхоз баштаар
чери, оон зоветажылакчы-
лары өлчө кошкөк кичээгей
салып келген. Моон уламын-
дан эрткен чылын төрүүчүс
баш малга ояшаттыр чүгө 59
бызаа, 75 кууун, 81 хураган
алган. 1175 хой кымыраан,
Яны-буру чылдаганан 115
мыйсыг бола мал, 1124
шээр мал өлгөн, кадарчылар-
нын харысалга чогуулан 34
мыйсыг бола мал, 275 шээр
мал чыткен. Ол бүгүнү өчтө
пичкидерге 52 тонна азы 55
мун рубль каража болган.

Чайгы семиртиген, күскү
болгаш кышкы доорламыш-
кыны багай организастап, мал
чемери белектөөр планын
ыракта чедир күөстөйиң кел-
ген. Моон уламын малдын
күжү арган, продуктуду ча-
выс болуп турар. Чижээ, хой-
дан ортумак кыргыла чүгө
1250 грамм дүк, бир хойнун
дирин деңизин доугуп-ле 37 кг
болуп турар. Инектин сүзү
база чывыс болушан, күрү-
неге саткан мыйсыг бола
малдын ортумак дирин деңизин
256 кг.

Ак-Хем болгаш Час-Адыр
өшкү өстүрүнгө таарымчалыг
оран. Шак ыңдыг таар-
ымчалыг олар турбузе, ол
колхоз өшкүтүн алды чыл бу-
рунгар туткап калкан. Оон
кожазы «Мурнакчы» колхоз-
тун өшкүчү чыл-буру өшүп, хар-
ны увасазы улам сайырап,
ангоруларын хой ортуган
ап турарын большевикчилер
өөрөшпн көөрү чүгүла.

Колхозтун тарылга шөлү-
түн барык 60 хуузу сугат-
тың черде. Ол таарымчалыг
арганы четче ажаллабайн, чер
ажалынны культуразын дээр
дээрин деңизе чөрүтпай ту-
рарынан эрткен чылын ге-
кталдан чүгө 4,4 центнер та-
раа, 5,9 центнер ногаа, 16,3
центнер картофель алган. Мал
чемери культуразын дү-
жуду база чөгөткн болган.
Моон уламын колхоз күрү-
неге чүгө мал ажалынны

продуктуларын садарын күү-
сөтпөзөн эвс, тараа садарын
база үскөн.
Ажил-агыйжы эвс ол бүтү
чептериниң уржундан кол-
хоз эрткен чылын 489 мун
рубль орулга алыр планын
чүгө 50,5 хуу күөстөкөн.
Оон иштинден сүтүн бараан-
ныг чөрүтүүн таллазы-биле
10,9 мун рубль, тараа сайга-
рылазынын таллазы-биле 37,9
мун рубль каражы болган.
Байдал мындыг турда, про-
дукциянын шынары кудулап,
оон бот-үзөйи белип турбайн.

Колхозтун экономикасында
шап ыңдыг хожуулашынын
чылдаганы чүгө? Ол бола
хамыктын мурнуна ажал-
ичи эвс удуртулганын ур-
жуула, даандырган ажил-хе-
рек дээр бот-харысалганы
кошкатканында. Магаа колхоз
баштаар черинин даргазы
О. Сарыглар, бригадир-зоотех-
ник С. Хирлигөбей, мал эмчи
С. Хүреш-оол, инженер С. Сыр-
гымтай олар шуут хамааржы.
Бол-ла чүве кижилер, мал-
чынар ортузунга ажалын
багай тургустунганда, олар-
ны тааржы ажалга шын ши-
лир, өөрөйи кижилер,
даандырган ажил-херекке
бот-харысалганы бейдер тем-
челерин кошкөк ботанды-
рып турарында. Моон сонгар
ол таллазы-биле кичээгей са-
лыры чүгүла.

Тараа барда эрт-даа, сүт-
даа элек болур. Чер ажалын-
нын культуразын улам бей-
дер, ылангы оон ажаллап,
үнүш-дүжүктүрүн экижер,
чаа шалерин немей калбар-
тып, тарылга өөлчөттирил-
лең ботандырап херек. Бо
таллазы-биле чөмичилегени
шын ажаллаарың, сугга-
рылганы улам калбаргырыңче
оңа салгып салыр.

Тоску беш чылдын ийги
чылдында колхозтун ажал-
агый, кудыраа хожуудең
эрткен чылдан чүтөөрөң, чам-
дык тал-биле бурунгар ба-
зымдарыг болуп турар. Со-
вет Эплектинин алдарыг бе-
жен чыл ыбилейин төлөткн
уткурунга социалисттик ча-
рык большевикчилерин улам
сорул кирерин. Оон чедиш-
кенин болуру партиягын ор-
ганизастыг болгаш мааса-по-
литиктиг ажалдан кол хамаар-
жыр.

Т. ТАЛГАНЧИН,
«Шынын» корр.

Мурнакчы механизаторлар

УЖЕН ЧЫЛ АШКАН

Т. Ө. Хомушу 1938 чылда трактористер нурузун дооснаш,
Изыл-Мажалыкка, ыңчаардагы МТС-не ажалдан кирген.
«Большевик» колхозтун тракторизинге 1949 чылдан эгелзөн,
оон тарылга шөлү ыңчаарда чүгө 70 гектар турган, а ам
3050 гектар ашыг.

Тойлу-Хаз Викторович чамдык чылдарда 1850 гектар чедир
чымыч аңдарыганы ажалдан турган. Бо аразында ол элзэн
хей анык механизаторларын өөрөткн. Ужен чыл ашыг
стайжы хожун трактористинг хөрсинде чазактын ордн, ме-
дальдары чампап чөрүр.

Х. ОТУГАШ.

АЖЫЛЫНГА МАСТЕР

«Саян» совхозтун Ленинна салбырында тракторист Н. Р.
Нек ол ажалынга 1950 чылдан бээр мактадып келген.
Николай Романович ажалга ызымай, амдыралга үлөгер-
лиг киши. Салбырда улусчу контрол болуунуң кеңигүнү,
дружинниң, нөдө Советтинг депутаттыгна наш удаа соңутту-
рган. Коммунист эш Көнтүн уадурган бригадасы чакны та-
рылгага белектелни ам барык дооскан.

Б. СУРУН.

Эрткен атыржык Кызылга
республиканың «Билиг» ни-
итилел организациясының
X конференциясы болуп эр-
кен. Аңа ук организациянын
ажыл-чорудулашынын дута-
нында илетелде «Билиг» ни-
итилел республика ор-
ганизациясынын баштаар че-
риниң даргазы эш В. А. Конопел
кылган.

СЭКП-инң XXIV съездинин
партиянын пропаганда болгаш
агитас-массалыг амылнын
амгы үе-чадада чүгөла ролу-
нун дутайын оваллап демде-
лөөн. Отчет илетелдең тал-
лазы-биле хулазон алган резолю-
циясында бизнеси бола:
«СЭКП-инң XXIV съездинин
материалдарын болгаш ший-
тирлерин аякчы чонгарга
хамыкчы-биле таймбырларга
— партиянын илетелдеңтүг
ажылына соолту үеде база
бир кол черин ээлээр жуу-
лут».

Съездинин сагарга сор-
угаларын амдыралга боттан-
дырышсаң, ниитилелдин ре-
спублика организациясынын
баштаар чери болуңду ажал-
чорудулашыга кол кичээ-
гениң лекция пропагандалы-
нын тематиказын калбаргы-
рыңче база тус-тус лектор-
ларын илей-теоретиктиг дең-
гелиң бейдериче улазын-
дыр келген. СЭКП-инң XXIV
съездинин материалдарын
чоп ортузунга таймбырлап
чедирер таллазы-биле лектор-

ларга боттут дузаны републи-
каның эртемдеңери болгаш
эртем ажалдыкчылары көргү-
зүп турарлар.
Съезд тематиказынын тала-
зы-биле лекторилер Кызыл-
да болгаш чамдык район-
нарда ажылдан турар. «СЭКП-
инң XXIV съездинин ший-
тирлерин — амдыралга»,
«Чаа беш чыл — коммунизм
тургузушкунуңда чүгөла үе-
чада», «Төрөөн чуртуну күш-
ажыл-биле алдарың», «Ком-
мунистг ниитилелдин кичи-
зи» дээр оон-даа өске тема-
ларга хамаарштыр аас жур-
налдары тургусуян болгаш
сөөд материалдарынын тал-
лазы-биле тематиктиг 818 ке-
жээни эрттирген.

Республика организациясы-
нын президиуму район ор-
ганизацияларыга практиктиг
дузаны көргүскөн соонда,
сөөд материалдарын чер-
дерде каңчаар пропагандалап тур-
арынын дутайында айтыр-
гы болуңду хурамынга каш
удаа чүгөлажым келген.

Ниитилелдин район ор-
ганизациялары партия райком-
нарынын удуртулазы-биле лек-
ция пропагандалан калбаргыр
херекке багай эвс түңдө-
лөри чедир ап турарлар. Чи-
жээлөргө, Каа-Хем, Бай-Тайга
районнара лекция про-
пагандала багай эвс демде-
лөөн тургустунган. Бай-Тайга
районун Шуйда эге ор-
ганизациянын (эп М. Д. Саян)
ажылынын дүржүлүгүндө

эки чүгөлдөр хей. Организа-
циянын 34 кеңигүнүндө 30
кижи чонга лекцияларын до-
ктамаал номчуп турар. Кеңи-
гүнерин дорт секцияга (пе-
дагогика, делегей байдалы,
кодэ ажал-агый болгаш
атеизм) хувааган. Төрөдөр
лекторилерин ажалы багай
эвс, атенстер кууун органи-
заастаан. Аныктары дайы-
чы болгаш күш-ажылчы ча-
чылдарга кичилдеринин тал-
лазы-биле эвс эвс ажал-
дан кылдынып турар. Ыңчаар-
га эге организациялардын
аразында көрүлдөгө бо ор-
ганизациянын бирги чери алгн
таварылга эвс.

Лекторларын теоретиктиг
болгаш методиктиг белектел-
ген бейдериче доктамаал
кичээгенин салып турар.
Эрткен болгаш бо чылдын
бирги кыргылында лектор-
ларын республика семина-
рыга 5 удаа, а районнара 65
удуа эрттирген. Яны-буру ай-
тыртыр таллазы-биле 28 лек-
цияны ажылдан кылган,
оларын ол уңжун тыва дылче
өчүлдүргөн. Съезд материал-
дарынын таллазы-биле 7 лек-
цияны чогадып кылган.

Партия Топ Комитетинин
«Социалист чарымын органи-
заастарын улам өңкөндөрүн
чүгө дутайың» болгаш
«Ажылчы чонгарыңг эконо-
миктиг өөрөдөлгөң өңкөндөр
дугайында» доктамаалы эр-
тем болгаш техниканың че-

дикшиктерин, мурнакчы дур-
жуданы база экономикамың
айтыртыр ханы пропаган-
далаар таллазы-биле «Билиг»
ниитилелдин организацияла-
рынын мурнуга уагт сор-
галары салган.

Бистин организацияларымыс
бо таллазы-биле чамдык ажал-
дарын боттандырган. Улетур
болгаш кодэ ажал-агый те-
мазынга хамаарштыр ном-
чуп турар лекцияларын салы
көвүдөө, шынары экижөөн.
Чижээлөргө, ийи чыл мур-
нуда турганы-биле деңизерге
кодэ ажал-агый айтыртыр-
гынын таллазы-биле номчут-
туган лекцияларын салы
ийи натап көвүдөө. Республи-
каның авторгөсөөл черинин,
комплексниг илетелде органи-
зациянын экономика болгаш
эртем-техника пропагандалы-
нын таллазы-биле тодаргай
ажылдарын кылдып турарлар.
Бо организацияларда чаар-
тыкчаларын болгаш чога-
дыкчаларын салы доктамаал
өзүп турар. Чоокта чаа эконо-
мика айтыртыртыр лекция
номчуп турар лекторларын
эвс республика семинарын
эрттирген.

Ындыг бола-даа ниитилел-
дин республика организация-
зынын баштаар черинин ажал-
дында чамдык чептеринин
бары илетелде болгаш са-
нал берген эштер демде-
лөөн. Ниитилелдин Улут-Хем,
Чөөн-Хемчик, Тес-Хем, Өвүр
болгаш Тоску районнара ор-
ганизациялары оон мурнунда
чыл-биле деңизерге 1971 чыл-
да эвсөт лекцияны номчап,
номчуттувун турар лекция-
ларын тематиказы кызыл бо-
луп турар.

Организациянын баштаар
чери болгаш оон СЭКП тогу-
зу база философия таллазы-
биле эртем-методика чогула
(эп Дубровский) партиянын
XXIV съездинин материал-
дарында теория айтыртыр-
гы биле таймбырларын чедир
албаан. Марксист-лениниң
философиянын эртемниг ном-
чунганын айтыртыртыр база-
ла чепсеп пропагандалаты-
нын турар.

Бистин республикамыста
дүржүлгалыг лекторлар эвс
эвс. Чижээлөргө, Каа-Хемде
С. Якимов, Ш. Сераздар,
Чөөн-Хемчикте А. Самбу, О.
Ховалды, Тес-Хемде Э. Чооду,
Улут-Хемде Н. Кылын-оол, В.
Кызыл-оол, Эрэнде Т. Тоон-
дуп, А. Монгуш, Бай-Тайгада
К. Сарыглар болгаш оон-даа
өскөктер партияны өс-биле
ажылчы чонгарың чаа-чаа че-
дикшиктерге сорук кирип
турарлар. Оларын дүржүлгалы
интердери, анык лек-
торларын белектөөр ажалын
кошкан тургустунган деле-
гат эш М. Д. Саян болгаш
өскөктер конференцияга чу-
гаалыанар.

«Билиг» ниитилелдин ре-
спублика организациясынын
X конференцияны отөттүг
илетелдин таллазы-биле де-
геренгей доктамады хулазон
алган. Тоску беш чыл планын
хуусаа бейде күөсөдөр,
СССР-инң тургустунганын
бээр 50 чыл оюнга төлөткн
ужурамыр дээр Тываның
ажылчы чонгарынын салт
күөсөдөрине лекторларын
кыңыр удуру болгаш оларын
кыңыр үзөткн соругаларын ол
доктамада айтыган.

Конференция ниитилелдин
органizationsын удурту-
рарганын болгаш СССР-инң
база Россия Федерациянын
«Билиг» ниитилелдеринин кон-
ференцияларыга баар деле-
гаттары солгаан.

С. МААДЫ.

ДЕЛЕГЕЙ БО ХУННЕРДЕ



Будапештин демир-оруктарында стрелканың харын
аштарыга тусай тургузуламын ажылдан турар. Ук тур-
гузуламын ажалдан үндүрер иан газы релестерге ажал-
ды харын эргээр. Ыңчаарга бир шакта машина мындыг
арга-биле 25—28 стрелканың харын аштар.
МТН—СЭТА-ның фотозу.

ШЫНЧЫ ЧОРУКТУҢ ДАҢГЫРАА

БУДАПЕШТ. СЭТА-ның көр-
дөспөндөзү В. Филипповтун
депутатыны бола:
Венгр найсылалдык Парла-
тар шөлү байырлап шичиңи
кирген. Ону кызыл болгаш на-
ционал кызыл-ак-ногана өн-
чүгү чус-чүгү туитар каастаан.
Бажыңарың баарыңдан ас-
кан транспарантылар апрель
4-тү — Совет Армияның Венг-

рияны немец-фашисттиг эме-
лчилерден хостаан хуунун,
бузулган совет-венгр найрал-
ды алдаржытып йөргөн.
Апрель 4-те Будапештинин
30 муң ашыг оолдар, кыстары
Владимир Ильич Ленинниң ту-
рсазынга чедип калган.
УСАП-ның, венгр чазактын
всатуркчуларынын, венгр
ажылчы шимчээшкенин

хоочун ажалдыкчыларынын
мурнуга олар боттарынын
адарынын анык-хөрсөңүн
шыныч уламчылчалары
болурун, партиянын болгаш
улустун хөрсөңге, пролетарын
интернационализмниң идея-
ларына шыныч болурун байы-
рлады-биле меделзеген.
Митингнин киркиччилериниң
мурнуга Венгриянын

Коммунистг аныктар эвлек-
тин Будапешт хооронунун
бирги секретары Андраш Чи-
леи чүве чүгөлаан. Венгр
улустун салым-чөзү, оон ке-
дилги көлөр чөлү Совет Эми-
лия-биле, социалисттик чур-
тарын дем наттыгырылга-
зы-биле шуут хошбакан дээр-
ин ол демдегелзөн.
Апрель 4-те Венгриянын
өсөө-даа хоорайларынын аны-
к комсомолчулары партияга
болгаш улуска шыныч чөрү-
нүң даңгыраан база берген.

ГЭС ХОЛЛДУҢ ЧУГААЗЫ

ГАВАНА. (СЭТА). Кубаның Компартиясынын Топ Комите-
тинин чалаанын бугаар Кубада чөрү турар АКШ-тын Ком-
мунистг партизанын Чингине секретары Гас Холл Кубаның
анык коммунистер Эвлектинин Гаванада бооп турар II
съездинге чүве чүгөлаан. Ол америк коммунистерин мур-
нундан съездинин делегаттарына байыр чедиргеп, хостала
ортулуунун анык оолдар, кыстарынын эп-сетил катыш-
тырып, дөткөзүн дээр Анджела Дэвистин өөрү четиришкенин
интереткенин дамыткан. Чугаазынын түңдөлүсө Гас
Холл Төрөөн чуртун чагай чөрү дээр күш-ажылга моон-
сонгаар даа улагу-улагу чедиңшигин болурун Кубаның аны-
ктарына күзөөн.

ШЫҢГЫ СОГУГ

ХАНОЙ. (СЭТА). Куангыч
болгаш Тхатхын моңуларга
март 30-ден апрель 3-ке чедир
үеде шаап кадалашканын
улагу тургустунган чөрү
турда Мунуу Вьетнамын хос-
тарынын Улусчу чепсектиг
күштеринин дайыңчылары

дайыштын 6.500 соодазын сан-
дан үндүргөн, беш америк са-
моетту дүжүр аткан, дайың-
чы 100 танканы болгаш пе-
руг машинаны хунаап алган,
чөк кылган, 3 шериг судуоюн
сүг дүвүнчө кирген.

МЕТЕ СУД

САН-ХОСЕ. (СЭТА-ның тус-
най корр.). Бурунгар депши-
лел хой-пичиг Анджела Дэ-
висти түр хуусада хостарын
чедип алганынын болгаш амер-
ик коммунисте улагу суд чо-
рудулазынын политиктиг бай-
далын сойгалап илетеркенин
соонда, суд эрге-чагыргалары
тактиказын дүвү-далаш-биле
өскөртүп уурга таварыш-
кан. Анджела Дэвисти болгаш
АКШ-та политика таллазы-биле
өске-даа хоругдаттырганары
хостары дээр катышкан на-
ционал комитеттин ишда на-
рлап үндүргөн меделзегиле ың-
чаар чүгөлаал турар. Ыңчаар
прокурор ам суд чорудула-
зынын политиктиг утка-шы-
нарынын дутайын ыттыгаан,
«Анджела Дэвистин хөрсө»
дээр, шуут-ла дем-херек ула-
гедишкенин-дир деп көргүз-
генин орадалжып турар апа-
ган.

нун ынакшып турганы бир
херектенин хостаар соруда-
биле... судчөдөдишкенин ки-
ришкен» деп хоозун бурууда-
дышкынын кылтырын ора-
далган.

Анджела Дэвисти бола поли-
тиктиг үзөл-бодалдары дээр
хоругдаттырганары хостары
болгаш АКШ-та политиктиг
үзөл-бодалдары дээр кижилер
истеп-сүрер чорукту сок-
салды дээр эрес-дими-биле
де, могаг чөк демесепин кел-
гени билдингир болгай. Ың-
чаарга ол коммунист кижилер
болганда, террорлук тактикага
шуут улагу болушан, ажал-
чы чонгарынын массалыг шим-
чээшкенин талалакчымы
бооп турар.

Чижээ, ол эрес-дими ком-
мунист «соделат алышкылар-
ны» хостары дээр шимчээш-
кенин идектиг кирип, ха-
мааты эргелер дээр демиселчи-
лери политика таллазы-биле

истеп-сүреринге уураандыры-
нын хуралдарына болгаш ми-
тингилерине кирип турган.

Сөөлү хуннерде судка өчүк
берген «буруудадышкыны хе-
речилери» Анджела Дэвист хуу-
да эрге-ажыны хараан, «хо-
ругдаттырганары боо-чепсек-
тиң дузаны-биле хостап алы-
рынын орадалжышкынын
кылган» дээрин бадыткаар
ужурут деп прокурор кордап
турар. Амгы үеде беш херечи-
лерин өчүүн алган, иччала-
да олар шуутуу 1970 чыл-
дын августун 7-де негр шим-
чээшкенин бир бөдүк акти-
вчилери боттарынын тутту-
ган иштерин хостап алыр дээр
дидим орадалжышкынын кыл-
ганнар дээринден өске чүгө-
даа чүгөлаал шыдаваннар.
Ыңчаарга чангыс-даа херечи,
оларнын-биле кады полиция
капитаны Г. Тиг болгаш фото-
репортер Дж. Кин-да, «авгус-
тун 7-де болушкунга» Анджела
Дэвистин «киришкенин»
хөрсө-даа бадыткашкынын
кылдып шыдаваннар.



МУРНУУ ВЬЕТНАМ. Хосталганың улусчу чепсектиг күштеринин дайыңчылары
америк-сайгончу шериглерин турар херечилерге хуудустарын өнтөп, дайыңчың сол-
даттарынын ортузунга пропагандалы урчулап кылып турар.
ЧУРУНТА: Хосталганың улусчу чепсектиг күштеринин минометчилерин сургаал-
далыг хуудустарын тусай хола иштине сукаш, сайгончу шериглерин турар че-
ринче адарына белектөп турар.
ВИА — СЭТА-ның фотозу.

Өрөдиглиг семинар

Профвизилдериник област чөвүлелинин профкурстары база нөздө ажил-агый амыл-акчыларынын профвизил об-номунун организастааны-биле республиканын совхозтарынын ажилчын комитеттеринин даргаларынын семинары болуп эрткен.

«СЭНП-ниң XXIV съездинин шийтирлерин амыдыралга боттадырынгга ажилчын комитеттериниң хулаазгелери белгаш соругаларынын дуга-йында» айтырыгы аңаа чу-гуалашкан.

Семинарнын киржикчилери Таңды районун «Межегей» совхозунуң амыл-биле таны-мып чооран.

Совхозтун мурнакчы кадар-чыларынын бирээзи Дамба-Су-руң Окай-олович Ховалыгың амыл-инжи-биле танымып эге-левиас.

Хой олдаанынын түпкүктөп эгелеп тур. Дөрт хонук-та 125 хой төрөдн. Оларны тусыйк нажаада тургускан бис, а бо төрүр хойлар дөдш, надарчы чегерип турган хой-ларын эргилдир көргөш, на-жааже бисти эдертип киное берди.

Нажаа ишти шевегин, дег-гем, чырык, чыгыр. Төрдш хой бурзуу тусыйк өрөдигиштер-лиг. Нажааның иштин тараз-саваңы-биле кылын кылдыр-демей салган көргөш, чам-дын кижилик магадап, а чам-дынтары бистиндег балла мал-ла чам дош эргилди, ону соктап бичин-даа аартып үе чарыга-байн турарын көргүзүп, та-йылдырал берди.

Оң соңза совхозтун тех-ника септээ мастерскаяныгга чонукуну културтуп даштаыл-газының төвү — илувиуга чо-рудуус. Ында ажилдап турар кижилер-биле чугалашып, чаа солун чуудаларын бил-ип алдывас.

Түңгелинде совхозтун илу-вунга чыгып алгаш, арга-дурумга солуужуп, ылаң-гы социалисттик чарышты манчаар организастап, түңгел-ин үндүрүп турарынын көл-лективатип керээлер, бүүдүр-лөп донтаама ажилдаар жу-ралдарынын дугаында база саң-хөө болгаш өске-даа айты-рыларын талазы-биле «Ме-жегей» совхозтун директору В. Ионкушо, амылчын комитеттин даргазы П. Усков олар чува чугалашкан.

Семинарны манчаар органи-застаары солун болгаш меон соңгаар амылдарынгга боттуг дузаны бээрин оң киржикчи-лерин демдеглээ.

К. БИЖЕК.

гүзүп тур. Мал-ла чүве кызыл, чаш талду менди камгалап алыры артак. Нажаа иштин чаңгыс ай тургузары, хура-ганнарны өй-шаанда эми-рери, хойларны эки чегерери, суггарары талду менди камга-лап алырынгга улуг салдарлыг. Бо бүгүнү чаңгыс кижи на-ын кылып күш чөдөр бөрү. Ычангаш биске сакманчы-тээр-биле үш кижи совхоз-тан берген.

Дуржумгалыг малчыннар-нын кышың үеде мал сугга-рылганын организастап турар-ын сонуурган бис.

Суг куулар улуг цистернаы чартыныг чөдир чөге хөөп алыр. Ону долдуур суг куткаш, кезек наа асын амын наап-тар. Ычан сугнуң икры до-нууп, дошталы бээр. Он үеде мырында асын хагаш, азда-ан крандан элзон сугну аксып-тар. Доңа берген чуга дош-биле сымып бады берген сугнуң аразынга агаар хозун тургу-зуптар. Ычангаш он суг дош аздаа нара суг шынаш төң-гүжеге чөдир доңмас.

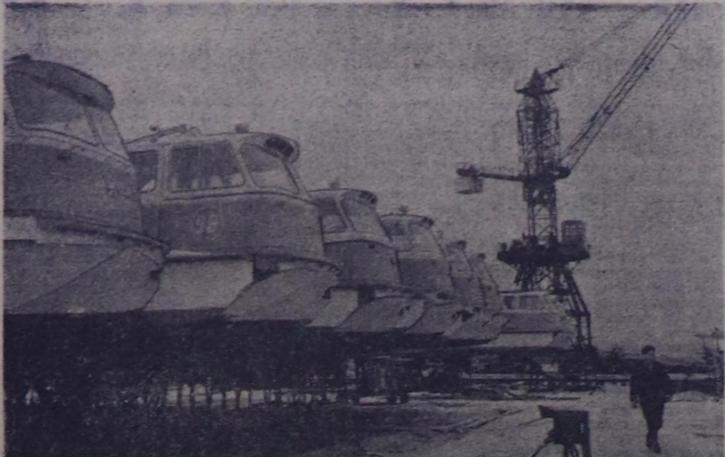
Чүгө суг аксып алырда кранны эргилдип ал турар. На-тал суг кууларда цистернаың аңында доңган чуга дошту кандыр-даа бергездэсиниң че-ма ол имдиптер. Оң база-ла сугну долдуур куткаш, деңги-ле арганы ажилдаар. Мындай арга-быле Дамба-Суруң Окай-оло-вич ийи чыл иштинде доң-ган дош эргилди, ону соктап бичин-даа аартып үе чарыга-байн турарын көргүзүп, та-йылдырал берди.

Оң соңза совхозтун тех-ника септээ мастерскаяныгга чонукуну културтуп даштаыл-газының төвү — илувиуга чо-рудуус. Ында ажилдап турар кижилер-биле чугалашып, чаа солун чуудаларын бил-ип алдывас.

Түңгелинде совхозтун илу-вунга чыгып алгаш, арга-дурумга солуужуп, ылаң-гы социалисттик чарышты манчаар организастап, түңгел-ин үндүрүп турарынын көл-лективатип керээлер, бүүдүр-лөп донтаама ажилдаар жу-ралдарынын дугаында база саң-хөө болгаш өске-даа айты-рыларын талазы-биле «Ме-жегей» совхозтун директору В. Ионкушо, амылчын комитеттин даргазы П. Усков олар чува чугалашкан.

Семинарны манчаар органи-застаары солун болгаш меон соңгаар амылдарынгга боттуг дузаны бээрин оң киржикчи-лерин демдеглээ.

К. БИЖЕК.



Час шуут чөдир кезеге, а хем транспортунуң кишин-тууук ажилы удаае эге-лээр. СЭТА-ның корреспондентиниң чоокта чаа Москваың судно тудуп, септээр заводунга чорай: «он ажилчылары чыл эгезинде бээр шыагыны бүү-биле ажил-дап турарлар. Амыг үеде судноларны планнаа хуусаамадан аракта эргэ септээр дөшт ажил кишин-тууук. Судноларын олар чүгө «эки» деп демдек-биле дузаар дөшт чарыш калбарган. Судно тудукуларын бо чылын эрген чылдымдан хөй суд-ноларын тудуп тургузарын алааш, оларын ам доваар чыгаал.

ЧУРУКТА: суг шыры-биле манчаар «Фар» хевирлиг тенкохоттар сугже экин-дирин киреринге шуут белеп.

В. ЗУФАРОВТУҢ ФОТОУ. (СЭТА-ның фотохрониказы).

Түңнел чүнү көргүскенил?

Эрткен дыштанымга хунер-инде Бай-Тайга районунуң школарының чачыл болтап бот-тымыгыр урал чүгө ко-рулдеаы болгаш урал-шевер-лериниң делегастерин Төдш сугга организастап эрттир-ген. Анаа школа бүтүрү ор-ганизастып киришкен. Район-нуң дөрт ортумак болгаш дөрт сес чыл школарында кез-гелген урал чүгө киржикчилери ийи хунер иштинде көпчөк ор-туксуң. Школа бүтүрүлөп көрдүскөн концерттерин программаларын В. И. Ленин ат-ты шилер организастаы-ныг болгаш Совет Эмгектинин тургустууганын 50 чыл оюрга тургустууганын. Шуи ор-тумак школарының «Ленинчи орук-биле» деп урал-чөтөп болгаш музикалык компози-цияы көргүчүлерин соуур-таткан.

Төдшнүн № 3 сес чыл шко-лазы бо көрдүгөде каган-мында-даа артык эки, бектик утка-шынгары концертти беле-ткерди. Бай-Тал ортумак болгаш Шуйнун кадыкшылга школары көпчөктериниң программаларын көрдүгөдеп душтур таарымчалыг тургустууганын. Көп-чөртө кедей хевириниң школа бүтүрү программа айы-биле таарымчалыг шиле. Школа-ларын урал чүгө көрдүгөдеп элорту түшкөш, ортумак бол-гаш сес чыл школарының

айы-биле бирги, ийги чө-рө-лөп шаңгаларын тымсы-кан. Ортумак школар тала-зы-биле бирги чөдир Шуй, ийгинын Бай-Тал ортумак школары, сес чылдардан бирги чөдир Төдш № 3, ий-гины — Шуйнун кадыкшылга школары алганар. Ук школарыга комсомол рай-ононун дипломдары, Хуну-лел бижиктери болгаш ор-туктуг иштинде тымсы-кан. Бот-тымыгыр урал чүгө чүгө иштинде дык хөй школарыны Хуну-лел би-жиктер болгаш белектер-биле шаңгалан.

Школачыларыны бот-ты-мыгыр урал чүгө көрдүгөдеп эрткен чылдарга девээрте чымы түпкөлдөг болгаш ийги элорту демдеглөө. Бай-Тал ортумак школазы көрдүгөдеп концертти эки белектер-даа бола, бодуунуң школарыны иштинге класстар аразынын көрдүгөдеп эрттирөө. Ол дөдгө ук школада башкылар коллективиниң таламызын урал чүгө уруттарын со-нуурталып хамыклары бо-давай, ону чүгө тур уениң херөө кылдыр көрүп турарын элорту чөдүрү шүтүмүзү.

Школачыларыны хөй-биле кылган чүдүгөдеп деле-гастерин Төдш ортумак шко-лазы организастап, Бай-Тал, Кызыл-Дат ортумак шко-ларының делегастерин дө-

ре деп санаал. Хөй-биле кыл-ган чүдүгө делегастериниң школары көрүчөп шаңгалан, өскөк чугаага, уруттарын урал-шевер таламызын көргүдөр, ону тымар амыл-чакык школарга багыт ки-чөтөгөй салып турарын де-легастер бодыткан. Делегастер чүдүгөдеп хөй көнүч бол-гаш дөдгөдөп кылган ажил-дар болуп турар. Кызыл-Дат ортумак школарыны бот-тымыгыр урал чүгө чөдөрүнүн аны эскерип бар чө-рө — дөдш, дөдшнүн оюпче көрдү.

Шынап-ла, салбаргай кара булуттар бот-боттарыңче ча-зынашты, сөн кырында беле-рикениң эгелей берип-тур.

Анак-биле байырлашкан, сиктирирге келдиңиз.

Ферманын саанчы кыста-рындан аңгыда, район төүдөп шөфтөп келген амык өскөк эңмежөк болду.

Каш ийиуга дүргүтүлдө кол соурулгатар дугаында беседа кылган, кады чораш дара-гаш мени аныктар брига-дазынга арттырып каап, бот-тымыгыр оруктууларга хамык кылырларга ийи-бир-ле кире, өскөктеринде шуут чөк. Ийи-бүрү хевириниң до-дөдгөдөр кылган чогадыкчы ажилдар мырыңай козубес-төө.

Көрүдөдөп чымыс деведө-лөг болгашынды кол чыда-ламы районунуң дык хөй школарында урал чүгөдөп болгашын доктаамал ажил-давай, техникти бөлүмдерин организастаып көргөш-көдөн болуп турары бидиңгир. Ычангаш школарында урал таламызын көргүдөр дөдш ийи-бүрү аргаларын амылган, күнүмүштинин ажилдарын көрдүгөдеп тү-вөдөрү көргүскөн.

Б. БАРБА.

Бай-Тайга район.

АЖ ЧАЪС

(Новелла)

Хем киды шынааны шы-ва үтөй тереп ситенин кы-ран, белик черден топтап ке-рүп турарга, чидгир ногаан чалымышка дөмөй.

Чаш хаактар салгып-сыры-га, сымрашкан дөг, башта-рын ай-дедир мөгөйгөп тур-дулар...

Иңчан аныктар өртүтүнгө ажилдап турган мен. Иңген деңиздинин ийи-тууук уеал чүе.

Ары-Бажының сикенчилер бригадынга чөдир келери-виске, дал-душ чач-ла ажз дүжүп турду.

Кадыр таптап олурган ашак-биле амыр-менди солу-штус.

Мында, колдуу-ла аны-иктар сикен кези турарлар. Устүу ферманын саанчы уру-галары эртен иктерин саан каап, манга дууалык хун-лош, кезеңке салды үеинде чанынтарлар, мен бо брига-дын лавары болгаш кадыр таптап кижини — мен — деп, ашак шынааш көрүшкөн, чу-галал-дыр.

Сигенчилер дүштөп каанкы ол бө? — деп, рай-помуну төлөөн айтырды.

Дем-не. Чөмөйүн каап-тылар. Кудай чүдөрөш, са-рааттар тургузарында саат бо-луп тур ийи бо. Ам база чө-рөүн аны эскерип бар чө-рө — дөдш, дөдшнүн оюпче көрдү.

Шынап-ла, салбаргай кара булуттар бот-боттарыңче ча-зынашты, сөн кырында беле-рикениң эгелей берип-тур.

Анак-биле байырлашкан, сиктирирге келдиңиз.

Ферманын саанчы кыста-рындан аңгыда, район төүдөп шөфтөп келген амык өскөк эңмежөк болду.

Каш ийиуга дүргүтүлдө кол соурулгатар дугаында беседа кылган, кады чораш дара-гаш мени аныктар брига-дазынга арттырып каап, бот-тымыгыр оруктууларга хамык кылырларга ийи-бир-ле кире, өскөктеринде шуут чөк. Ийи-бүрү хевириниң до-дөдгөдөр кылган чогадыкчы ажилдар мырыңай козубес-төө.

Көрүдөдөп чымыс деведө-лөг болгашынды кол чыда-ламы районунуң дык хөй школарында урал чүгөдөп болгашын доктаамал ажил-давай, техникти бөлүмдерин организастаып көргөш-көдөн болуп турары бидиңгир. Ычангаш школарында урал таламызын көргүдөр дөдш ийи-бүрү аргаларын амылган, күнүмүштинин ажилдарын көрдүгөдеп тү-вөдөрү көргүскөн.

Б. БАРБА.

Бай-Тайга район.

жыжырас сизер көрөп дөшт, бирээниң кадырын алгаш, костюмну үштүп, билестерини сымвирттып каапкан, уругун эгелеп бар чораш чалын куду карбап бадыттын.

Соомда кыстар ааар бажире-жи-дилер:

— Дөдшөжөк кезер дарга-дыр.

— Бистид бо Бора-Шай чурттуг киж дөдшөгү.

— Солунарга материалдар бижип турар киж өл бө?

— Ол-дүр.

— Ой дайымын. Киж-даа чогадып кааптайн-па...

— Бистид фермаыска база баар мен дөдш-дир.

— Бажан?

— Иңчан. Бистид-биле ка-ды...

Ийги чалды бажынта үтүп чөрүвүста. «Кудай өңү хууа-ганда, куу чач-даа кудун кел-дир» деп шулукчунун сөзгө-ни дөг, ак чач саара берди.

— Саанчылар чалып болур, өскөкөрү ам-ваа кескин — деп, бригадир чугалашты.

Фермада аныктарын амы-дыралы-биле таныжар, комсо-мол дурамы эрттирер дөдшнүн бригадирине чугалаш каап, одакта чөдир келди.

Саанчылар шуштуу ушакта-дыр. Чүгө дем менээ кады-рын берген кыс меон өртөгө адымче көрүп каан тур.

Кыстарын узуу:

— Дарга ушакжымыг, Ба-ра — деп бө.

Урут менче дидини-биле көрүп кады.

— Ушакжыр кижинер чөк болза, мөң-биле ушакжын алынар, дүкман — дөдш, адымын эңкечеп, эсертей каалтын.

Оң аразында саанчылар ар-лы берип-турлар.

Кыраны эгерте олурту каап-кан, ушакжы каалтын...

Чач уула-па келереп, кы-зынаштар кызым хөрүктөн каап сымвирткандер демилер дөг, булуттарын шуштунан каап, дидинчикилер булут-тарын ушакталдыр мөрежин-ле тур...

Ферма көстүп кээрге, Кара-дан айтырды:

— Баш инек сааң турар си-лер, Кара?

— Оң.

— Сүткүчү кадымыг?

— Илдуу-ла дүгүшү хун-нашын ийи, дарга.

Иңчан көргөй-ле сизер — дей-дир.

— Мени дарга дивейн кө-рүнер, Кара.

— Чүгө? Дарга кижини дарга дивейн, саанчы дээр аяс мен — дөдш, урут тадыла-

«Шынык» конкурсузунга

ды каттыргылаат, бурунгаар үеи дөдгө, адымын дуга-рын каттап-ла ийдиң эгелей берди...

Кыраны бажынынга сугта дүшкөн эгертер жег апаргы-лаан кирип келдиңиз.

Иңан хире харыг оол Кара-же шурай берди...

— Адыр, огул, хевим көк мөң көрбөс сеп бө? Дүңкө-лү тут, Эренмаа, мен хевим солуттуунайын — дөдш, муркув көкөжөпөп каан ордун барды.

Дөдш, ханада дооме көрө берди.

Кара-биле кожа, мөң төм шөрг хөптөг анык эр олур.

Шайлап олтура, Карадан айтырды:

— Чөчөн-оодун (Кыраны огулун ады оң) ачаны шерте-де бө?

— Ийе, шертеде. Күтүн ха-зылжип келер. Мында шөл-дөп чораш барды — дөдш, хөдө чуркунтарже чоргаарал-биле корду.

Безеки саада дооступ турза, кудай асты. Сынлар кырында булуттар ашкан хун-лун хевилери-биле кааста-нып, — бүүдүтүпүп алдылар.

Бүтү бөдүс кудаймын ак чачы-биле чунууп каапкан Оң-биле кады бистер база-ла чунууп алдымын.

Каш хунерде хивиренер хем, ам шуугал эгеледи...

Саада соода, ферманын аныктарын чымы алгаш, ху-раачылар эрттирдиңиз. Амы-ктарын сонуурган айты-рыларын харылап берген, бригадаже элтиң.

Салдыктар четчи бергиле-кө-рө. Чөдшкөн ай барын сынларын кырыңче эрг мөң-гүн саарын, турганым таы-биле чымып бар чөдү.

Иңан-ла туула талашында амык эрчи иры чайгы дү-гө аян түш берди:

«Кымыл — дажы көстүп чы-дар.

Кырган Солуур киминиң туртуу?

Быстың, оодун ойну бол-ган.

Кымыл чактыг кымын ажил?»

Амык өскөкөрү амылдуу дөдш чүткүлүп, аас-кежикти-келер үеи бөдш бөдш келеш:

«Чурттаары эки-дир, чурт-талга эки-дир дөдш шулукчу-нун чалының сөстөрүн сак-тып, адымын мургап сак-тып, чөдш каалтыртып, чөдш менчүн чидыргыштарга дарагы амылдуураче кымы салгашыг, демини-биле кып-гырт дидитиле...

Монгуш ДОРЖУ.

Спорт ДЕТКИМЧЕ, ДУЗАЛАМЧЫНЫН АЧЫЗЫНДА

«Кун-культураны болгаш спортту бүүдүргө бурзууга, алып чөтөгө күш-ажылдык бүүдүрүчүлүгү бөдшөр, аар-пыр-арыкчоруктары бол-дурбас, ажилчыларын бол-гаш албай-хаанчыларын эки дыштанылганын таарымчалык байдалдары тургузар талазы-биле хөмчөтөрүн чар-гылап оюну кылдыр өчтөтөр-лөп чорутуу халдыгы бар-тыл. Совет, профвизил, ком-сомол, күш-культура болгаш ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

рекция чымын-па берип кез-гөү чүгө эрткен чымын 2900 рублунуң үндүрүп берген. Бөд-дүн стадиону дөдш кылган. Ында суг насозун тургускан. Оң стадионуң чайгы үеде суг-дарымыга, ышым үеде каток кызыл алыртыга таарымча-лыг болган. 1500 рублунуң хуреп хевизин садып алган бис. Оң ишкан хаак, конык болгаш өске-даа эргенюч чу-гула дериг-хөрескелдер сов-хозтун спорт комитетинде-ле. Иңчү дугаарында, күш-культура болгаш спортте ажил-агый организастаы-рынга дагыр» деп СЭНП ТК-ның болгаш СЭР-ның Министрлер Чөвүдөтинин спортту хөткү-дөр талазы-биле хөмчөтөр дуга-йында доктаалында айты-на.

Оң амылдыралга боттавы-лар талазы-биле Таңды райо-нун «Элгеге» совхозтун парт-комитет, дирекциясы, ажилчын комитетиниң оюну үеде чамдык хөмчөтөрүн аң чоруткан.

Спортту хөткүдөрүнүн чу-гуза үлөдөшинин бирээзи — спорт бөдшөдөп элчилдерине көзөмөлдөп баштай салган. Аңаа чарыгдар хөдөгүшчү ди-

ООН КҮЗЕЛИ ЫНДЫГ

беле эң хуузуун укурамын-галарын, өргүзүгүчү хуреп-терин организастап келген. Оң ишкан ийининиң кадымын-га, бүүдүрүчүлүгү ажилдарына спорттун ажал-дуузын дугаында белектериниң оюну чоруткан.

Соховла шырык мөңгөр-лөп, бүүдүрүчүлүгү белек-көргөш, биче өсө салым-чымын эң Костериниң кирген. Ажыл-агыйның бүүдүрү-чүлүгү комитетиниң бээр бүүдүрүчүлүгү районга боттадыралыг, эң хуу-зуун укурамын-галарында хөй улаа тылсиз болган.

Хостуг үе-паштың спорт хө-рөптө берген, хөй-ининиң тренераң кымын чорутуу, эң ажилын партия комитеди, дирекция мантап турары та-рында өсө.

Владимир Костериниң эн-

беле эң хуузуун укурамын-галарын, өргүзүгүчү хуреп-терин организастап келген. Оң ишкан ийининиң кадымын-га, бүүдүрүчүлүгү ажилдарына спорттун ажал-дуузын дугаында белектериниң оюну чоруткан.

Соховла шырык мөңгөр-лөп, бүүдүрүчүлүгү белек-көргөш,